

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

25.8.2026

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

אלון הראל

המבקש/המערער

נגד

אורי קירשנבום

המשיב

באי-כוח המבקש/המערער: עו"ד יונתן ברמן, עו"ד אורי אדלשטיין
בא-כוח המשיב: עו"ד נתנאל רום

פסק דין

1 בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית המשפט לתביעות קטנות בירושלים (כבוד השופטת חגית
2 פלאוט-באב"ד) מיום 2.3.2026. בפסק הדין התקבלה תביעת המשיב נגד המבקש לפסיקת פיצויים
3 לפי חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן – **חוק איסור לשון הרע או החוק**) ונדחתה תביעתו
4 שעילתה חוק למניעת הטרדה מינית, תשנ"ח-1998 (להלן – **חוק למניעת הטרדה מינית**). בהתאם
5 לכך המבקש חויב לשלם למשיב פיצויים בסך 20,000 ₪ והוצאות משפט בסך 500 ₪.

6

7

רקע – עיקרי העובדות ותמצית ההליכים בבית המשפט קמא

8

9

- האירועים ברקע הפרסום

10

11 2. על-פי הנטען בכתב התביעה, במועד הגשתה (14.5.2025) היה המשיב (התובע) סטודנט
12 למשפטים, אשר עד כשנה קודם לכן עבד בארגון "חוננו" **לסיוע משפטי לאומי**". המשיב הציג את
13 עצמו כמי שמעת לעת נוהג לפרסם מאמרי דעה ברשתות החברתיות ובאמצעי התקשורת. המבקש
14 (הנתבע) הוא פרופסור מן המניין למשפטים באוניברסיטה העברית בירושלים.

15

16 תביעת המשיב הוגשה בעקבות פרסום של המבקש ברשת החברתית פייסבוק מיום 19.8.2024 (להלן
17 – **הפרסום**), בתגובה למאמר דעה של המשיב, שפורסם ביום 16.8.2024 באתר המרשתת "**סרוגים**".
18 הפרסום כלל שיתוף של המאמר של המשיב, שאף צורף אליו (תוכנם יובא בהמשך הדברים).

19

20 בפסק-דינו נדרש בית המשפט קמא רק אל הפרסום של המשיב, בהתעלם ממאמרו של המשיב,
21 מתוכו ומהרקע לפרסומו. כל אשר נאמר לגביו הוא כי "**התובע** [המשיב] **פרסם מאמר באתר**
22 **האינטרנט 'סרוגים'**. **הנתבע** [המבקש] **שיתף את מאמרו של התובע ברשת החברתית 'פייסבוק'**,
23 **והוסיף את הפוסט הבא:...**" (שם, פסקה 1).
24

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

לשם הבנת הדברים ובחינתם יש להידרש אל הרקע לפרסום של המבקש, לרבות אל מאמרו של המשיב. שכן, "לא הרי פרסום המרחף לו בדד בחלל האוויר, כהרי פרסום המובע כתגובה לדברים חריפים קודמים" (רע"א 817/23 עמותת חוזה חדש נ' זוהר (30.5.2023), כבוד השופט (כתוארו אז) נ' סולברג, פסקה 39 (להלן – עניין חוזה חדש)). מכיוון שכך, תחילה יובא הרקע לפרסום.

3. ברקע הדברים עמד אירוע שהתרחש ביום חמישי, 15.8.2024, בכפר ג'ית שבשומרון, אשר נסיבותיו תוארו ב"סיכום תחקיר הפרעות בכפר ג'ית שבשומרון", שערך צה"ל ופורסם ביום 28.8.2024, באתר המרשתת של צה"ל (www.idf.il) (נספח א' של כתב ההגנה מטעם המבקש) (להלן – "הפרעות בכפר ג'ית"; תחקיר צה"ל).

עיקרי העובדות כפי שנקבעו בסיכום התחקיר הם כמובא להלן (בשל היקפו, הושמטו בעיקר המסקנות, הפעולות שננקטו בעקבותיהן וכדומה):

"... בשעות הערב ביום ה', התקבלה התרעה על ידי השב"כ אודות התארגנות של אזרחים ישראלים על גבי רכבים, שבכוונתם לבצע פשיעה לאומנית באזור יצהר. כוחות רבים של צה"ל, מג"ב ומשטרה נפרסו במרחב מבעוד מועד, במספר צמתים וצירים מרכזיים, על מנת למנוע את האירוע. לקראת השעה 20:00 נכנסו כמאה אזרחים ישראלים רעולי פנים לכפר ג'ית שבשומרון, הציתו שלושה רכבים, ושני מבנים בכפר, יידו אבנים והשליכו בקבוקי תבערה. בשעה 20:06 מפקד החטיבה הכריז נוהל אירוע בג'ית...

במהלך האירוע כוחות צה"ל חילצו וסייעו למשפחות הפלסטיניות, בהם נשים וילדים, להימלט ממבנים בוערים והגישו להם עזרה ראשונית... כוחות מג"ב, שנפרסו בצירים במרחב, מנעו הגעה של ישראלים נוספים שהתכוונו להצטרף לפרעות. במהלך האירוע פלסטיני נהרג כתוצאה מיירי, ופלסטיני נוסף נפצע... עוד עלה כי בתחילת האירוע מספר חברי כיתת כוננות של הישוב הסמוך, שלא היו בשירות מילואים פעיל, הגיעו ללא אישור לנקודה, לבושים במדים ופעלו בניגוד לתחום הסמכות המוגדר לחברי כיתת הכוננות... בהמשך, נפרסו הכוחות באופן נרחב בכניסה לכפר ג'ית, פעולה שמנעה הגעה של פורעים נוספים שהתכוונו להיכנס לכפר, ובכך נמנע אירוע חמור יותר...

מדובר באירוע טרור חמור ביותר של ישראלים שיצאו לפגוע באופן מכוון בתושבי הכפר ג'ית ואנחנו כשלנו בכך שלא הצלחנו להגיע מוקדם יותר להגן עליהם', אמר מפקד פיקוד המרכז, אלוף אבי בלוט, 'האחריות היא קודם כל שלי כעומד בראש המערכת ואני אעשה הכל על מנת לשפר אותה. אני מציין את לוחמי צה"ל במילואים שהגיעו למקום, חתרו למגע ופעלו תוך סיכון חיים, כשהם מצילים חיים של פלסטינים שנלכדו בבתים שעלו באש'..."

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

4. האירוע שצה"ל כינה "הפרעות בכפר ג'ית" ו-"פשיעה לאומנית", שתואר בתחקיר צה"ל כ"אירוע טרור חמור ביותר של ישראלים שיצאו לפגוע באופן מכוון בתושבי הכפר ג'ית...", זכה לגינויים רבים וחריפים מצד גורמים רבים מכל גווני הקשת הפוליטית. כך למשל, עוד ביום 15.8.2024 פרסם ראש הממשלה בנימין נתניהו ברשת X את הדברים הבאים:

"אני רואה בחומרה את ההתפרעויות שהיו הערב בכפר ג'ית שכללו פגיעה בנפש וברכוש על-פי ישראלים שנכנסו לכפר. מי שנלחם בטרור הם צה"ל וכוחות הביטחון, ולא אף אחד אחר. האחראים לכל מעשה עבירה ייתפסו, ויעמדו לדין" (שם, נספח ב').

בדומה, שר האוצר מר בצלאל סצמוטריץ' פרסם אף הוא גינוי עוד ביום 15.8.2024, כלהלן:

"הפורעים הערב בג'ית לא קשורים בשום צורה להתיישבות ולמתיישבים. הם עבריינים שצריכים להיות מטופלים על ידי רשויות האכיפה במלוא חומרת הדין. אנו בונים ומפתחים את ההתיישבות בצורה חוקית וממלכתית ומגבים את צה"ל באבקו בטרור, ומסתייגים בתוקף מכל גילוי של אלימות עבריינות אנרכיסטית שאין לה דבר וחצי דבר עם אהבת הארץ וההתיישבות בה" (שם, נספח ג').

- מאמרו של המשיב

5. למחרת האירועים המתוארים, ביום שישי 16.8.2026 בשעות הבוקר המאוחרות (בשעה 11:18), פרסם המשיב מאמר באתר המרשתת "סרוגים" שכותרתו "דין ג'ית כדין רפיח", בשמו אורי קירשנבום יצהר (להלן גם – המאמר של המשיב) (נספח ד' של כתב התביעה מטעם המשיב). כותרת המשנה של המאמר היא: "אם אלו שמגדלים את המחבלים וקוראים כיכרות על שמם לא ירגישו את נחת זרועם של היהודים – הם יגדלו מהר מאוד את המחליפים של המחבלים שחיסלנו. את זה יודעים, צה"ל, נתניהו והשמאל".

במאמרו, הכולל "חמש הערות על אירועי אמש בשומרון", טוען המשיב כי "אין הבדל מהותי בין האוכלוסייה הפלסטינית בעזה לבין האוכלוסייה הפלסטינית ביו"ש. כולם רוצים לשחוט אותנו עם נשינו וילדינו, כולם מתגאים כשבן משפחה שלהם אזור אומץ ומחליט 'ללכת על זה', כולם תומכים ברמה הערכית בטבח שהחברים שלהם ביצעו בתינוקות ונשים הרות בעוטף עזה בשמחת תורה (גם אם יש הסתייגות בשוליים בשל שיקולים טקטיים), כולם גדלים על ערכים של ג'יהאד וקדושתם של השאהידים".

על-פי טענת המשיב במאמרו, "החל מהשעה 7 בבוקר של שמחת תורה ובמשך חודש-חודשיים מאז, היה קונצנזוס ישראלי, כמעט מקיר לקיר, להשמיד להרוג ולאבד המוני עזתים, הם ונשיהם

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

1 ובניהם ובנותיהם". לתמיכה בכך, אף צוטטו דברים שעל-פי הנטען פרסם ביום 9.10.2023 עיתונאי
2 "הארץ". נטען אפוא, כי אין הבדל בין אותם מחבלי חמאס לבין הפלסטינים ביהודה ושומרון. כנטען
3 במאמר, "מישהו מדמיין שהפלסטינים ביו"ש שונים במשהו?! למעלה מ-80% תמיכה של ערביי
4 יו"ש בטבח של חמאס ב-7 לאוקטובר, השאר מבואסים על זה שביטלו להם את אשירות העבודה
5 בישראל בגלל המלחמה".

6
7 מכאן עבר המחבר לטעון כי בעוד שלאחר טבח שבעה באוקטובר "דיברו בנחרצות בשבועות
8 הראשונים של המלחמה כמה חשוב לבצע בעזה 'הירשימה ונגסאקי', או 'להשאיר את עזה כמו
9 את דרזדן', אחרי כמה שבועות הם התקררו, וחזרו לדון באיזו קרירות מחשבתית מטופשת על
10 'היום שאחרי' ואיך נמנעים מפגיעה באוכלוסייה החפה מפשע בעזה".

11
12 בהמשך הדברים, תחת הכותרת "למה מה שנכון בעזה לא נכון בג'נין ובטול כרם, בחברון ובשכם",
13 הוסיף המשיב את הדברים הבאים:

14
15 "הפיתרון היעיל היחידי נגד הטרור הפלסטיני הרצחני הוא הרתעה כואבת וקיצונית של
16 האוכלוסייה התומכת שלו. חיסול מחבלים כשהוא בא לבד הוא כמעט חסר משמעות.
17 אם אלו שמגדלים את המחבלים וקוראים כיכרות על שמם לא ירגישו את נחת זרועם של
18 היהודים – הם יגדלו מהר מאוד את המחליפים של המחבלים שחיסלנו אתמול באיזה
19 מבצע מודיעיני מזהיר. את זה לא רק אני יודע. את זה יודעים צה"ל, נתניהו, הקבינט,
20 השמאל, כולם. זו בדיוק הייתה התוכנית שלהם במלחמה בעזה: צה"ל הפציץ תקופה
21 מסוימת בעזה בצורה כמעט חסרת הבחנה בניינים ורבי קומות, בידיעה מוחלטת שייהרגו
22 המוני ילדים ואמהות. קיימת הבנה פשוטה שהאוכלוסייה הפלסטינית בעזה ששמחה
23 לראות בטלויזיה את הטבח בעוטף צריכה לחטוף מהלומה שהיא לא תשכח. אסטרטגיה
24 בטחונית מתבקשת הביאה את ישראל לכסח בצורה חריפה מאוד את 'החפים מפשע'
25 בעזה כי אין דרך אחרת לנצח ולמגר את חמאס. זה מכון, זה אסטרטגי, זה נכון. שאף אחד
26 לא יעמיד פנים אחרת.

27
28 עכשיו שמישהו יסביר לי למה מה שנכון בעזה לא נכון בג'נין ובטול כרם, בחברון ובשכם".

29
30 המשיב מוסיף כי לשיטתו, מי שנדרש לדאוג לצרכי הביטחון הוא הצבא והדרג המדיני. עם זאת הוא
31 פונה אל הקוראים ומבקש, לגלות הבנה אל מי שנמצא ביהודה ושומרון ורואה כי הצבא "בוחר
32 בקפידה אלו מחבלים לחסל... ועם מי לנהל יחסי תן וקח במין טמטום עברייני כזה". לטענתו,
33 "גדל פה דור שרואה את צה"ל מגן בחירוף נפש על הפת"ח... שלא חשוב להם לתפוס את
34 המחבלים... גדל פה דור שמבין, לצערנו הרב – שגורלו בידי, שאין מישהו שבאמת דואג לביטחון
35 שלו, שיבטיח את זה שה-7 באוקטובר של יו"ש לא מחכה לנו מעבר לפינה... ובני הדור הזה שגדל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

1 פה דואגים לביטחון שלהם, מבינים מהם הדרכים שמרתיעות את האויב, ובעיקר מבינים שמה
2 שהם לא יעשו – לא יקרה".

3
4 המשיב מעיד על עצמו ואומר, "אני עצמי איש חוק... אין לי גרם מוטיבציה או אומץ להסתבך עם
5 רשויות החוק בשום תחום... אבל יש אנשים אחרים. ובנסיבות שאנחנו חיים פה ביו"ש קשה לי
6 לומר עליהם מילה אחת של ביקורת".

7
8 המשיב נדרש אל הגינויים שפורסמו בעקבות האירוע בגיית (שמקצתם הובא לעיל), אך הוא מתח
9 ביקורת על כך שהם בעיקר כללו התנערות מהפורעים ולשיטתו, נבעו מהחשש מפגיעה בהתיישבות
10 ומלחץ של גורמי ביטחון שונים. כלשונו, "שרשרת הגינויים הצפויה בליל אמש כללה אינסוף
11 חזרות על רצף המלים 'פגיעה בהתיישבות'. ראשי מועצות ונבחרים ציבור התנערו מהנוער שעשה
12 לכאורה את מה שעשה. זיי זענען נישט אונדזער', 'הם לא משלנו'".

13
14 אולם לטענת המשיב, אותם מגנים פעלו משיקולי תקציב או אישורי בניה שהם אמורים לקבל. כך
15 בעוד שבפועל לשיטתו, אותם גינויים של אותם פוליטיקאים הם חסרי משמעות. כאמור שם: "דעו
16 לכם פוליטיקאים יקרים, שאתם לא מעניינים את הנוער הזה. בצדק. אתם חסרי משמעות. דף
17 בספר היסטוריה שעוד כמה שנים יסיימו לקרוא. העובדה שאתם לא חושבים בכלל לדבר על
18 המישור הערכי, החינוכי, כי אתם הרי מבינים את הקושי המובנה להסביר את העוול המוסרי
19 בהצתת רכב בכפר מחבלים אחרי שאתמול תמכתם בהפגזה חסרת הבחנה בעזה – אז תמיד אתם
20 בורחים לתועלתנות הבזויה. אתם חסרי משמעות... ותתביישו לכם שאתם בכלל מדברים... עם
21 אלו שכשנרצח יהודי בשומרון טרודים רק מדבר אחד – שלא יירדו חבר'ה לשרוף רכב בחווארה...
22 וכשאתם מכסחים את הנוער בטוויטר ובטלויזיה תשקלו טוב את המלים שלכם, כי עוד כמה שנים
23 תבואו להתחנף לנערים האלו שבגרו כדי לגרוף כמה קולות בפריימריז או בבחירות למועצה או
24 להשיג תקציב מנער גבעות שהתיישב על איזה כסא מכובד. והם לא בטוח ישמחו לפגוש אתכם".

6 - הביקורות על מאמרו של המשיב

25
26
27
28 6. המאמר של המשיב זכה לביקורות, חלקן חריפות, אשר פורסמו באמצעי התקשורת
29 הממוסדים וברשתות החברתיות. עם אותה ביקורת נמנו גם הפרסומים שתמציתם תובא עתה.

30
31 7. בעיתון ובאתר "הארץ" פורסמה ביום 19.8.2024 ידיעה של מר עידו דוד כהן, שכותרתה
32 "אתר סרוגים פירסם מאמר שתומך בטרור יהודי נגד פלסטינים", שבה דווח על מאמרו של המשיב
33 ועל תוכנו (נספח ד' של כתב ההגנה).

34
35 בידיעה נאמר כי "אתר החדשות הדתי-לאומי סרוגים פרסם ביום שישי מאמר המביע תמיכה
36 מפורשת בביצוע פעולות טרור יהודי בידי בני נוער. את המאמר 'דין ג'ית כדין רפיח' כתב אורי

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

קירשנבום, סמנכ"ל לשעבר של עמותת 'חוננו'...". המחבר מתאר את עיקרי מאמרו של המשיב, מצטט קטעים נרחבים ממנו ומוסיף כי "לפי קירשנבום, האסטרטגיה הישראלית הברורה לגבי עזה היא הרג מכוון של חפים מפשע – וראוי להעתיק גם ליהודה ושומרון". עוד הזכיר פרסומים נוספים של המשיב ובהם, קריאתו "למחוק את הפרקליטות" ופעילותו לגיוס המונים כדי לסייע למי שהורשע ברצח משפחת דוואבשה בכפר דומא בשנת 2015.

בהמשך הדברים נמתחה ביקורת על פרסומים אחרים באתר "סרוגים" וכן דווח כי בעקבות מאמרו של המשיב, פנה פורום "תג מאיר" אל המשטרה ואל הפרקליטות לפתוח בחקירה נגד המשיב. זאת לטענתם, מהנימוק שהמשיב "עבר לכאורה על הסעיף האוסר להסית לאלימות... ועל האיסור להסית לטרור...". כן צוטטה טענת פורום זה כי "קיימת אפשרות ממשית לעשיית אלימות וטרור בעקבות מאמרו של קירשנבום".

בסוף הדברים נכתב כי אתר "סרוגים" סירב להגיב ואילו ארגון "חוננו" התנער מהמשיב ומדבריו במאמרו. כאמור בתגובתם, "מר קירשנבום לא שימש בתפקיד כלשהו בארגון חוננו במועד פרסום הדברים, שכלל ונאמרו לא נאמרו על דעת הארגון ואין בהם כדי לקשור אותו אליהם באופן כלשהו".

8. באתר "News 1 – מחלקה ראשונה" פורסם ביום 23.8.2024 טור דעה מאת מר איתן קרלינסקי, שכותרתו "אתר 'סרוגים' מסית לנטילת החוק לידיים", שאף הוא עוסק במאמרו של המשיב (שם, נספח ה'). כך פתח מר קרלינסקי את דבריו:

"אתר 'סרוגים' ביום ששי י"ב באב תשפ"ד, 16.8.2024, הסית לנטילת החוק לידיים. לא מדובר באתר קיקיוני, אלא באתר רציני, אתר החדשות הדתי הלאומי, שרבות של צעירים דתיים רואים בו את ביתם הרעיוני. האתר פרסם מאמר, שלמרבה הצער מביע תמיכה מפורשת בנטילת החוק לידיים. כואב, שהאתר נתן את תמיכתו לביצוע פעולות טרור בידי בני נוער, שהעלו באש בתים וכלי רכב בכפר ג'ית.

על המאמר חתום אורי קירשנבום, המכהן בתפקיד של סמנכ"ל הארגון 'חוננו', בו חברים אלפי בני נוער מהציבור הדתי לאומי...".

המחבר הביא קטעים ממאמרו של המשיב והוסיף כי "מצער לקרוא בעיתון 'סרוגים' כתב אשמה על צבא הגנה לישראל... מצער, שאתר כה רציני... מביע הזדהות עם אסטרטגיה שהרג חפים מפשע בעזה ראוי להעתקה ליהודה ושומרון... מצער אותי, שב-7 באוקטובר 2023 החמאס ביצע באכזריות מעשי טבח במאות אזרחים חפים מפשע, שרף והרס, בזז וחטף אנשים מבתיהם. לשיטה הנלוזה הזו של החמאס הרצחני מבקשים לתת לגיטימיות באתר 'סרוגים', כשנותנים במה להצדקת הפעילות של שריפת בתים ורכבים בכפר ג'ית".

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

1
2 המחבר הוסיף כי לפי הבנתו הצבא עושה כל מאמץ כדי לא לפגוע בילדים ובאימהות במלחמה בעזה,
3 **"אבל באתר 'סרוגים' נותנים ביטוי למילים מסמרות שיער שיש לכסח אזרחים בחברון ובשכם**
4 **כמו שעשו בעזה וברפיח".** לבסוף, המחבר הביע צער על הביקורת שהפנה המשיב כלפי ראש ממשלה
5 ואחרים והוסיף את חששו מפני התארגנויות של **"בני נוער ישראלים שסבורים שדרך הרג ילדים**
6 **ואימהות היא דרך לגיטימית".** כן הוסיף כי הוא מצפה מאתר **"סרוגים"** להסתייג מדברי המשיב.

7
8 9. באתר **"Ynet"** פורסם ביום 27.8.2024 טורו של מר בן-דרור ימיני המותח ביקורת על
9 התנהלותו של השר לביטחון פנים מר איתמר בן-גביר, שכותרתו, **"בן גביר הוא מתנה יקרה לציר**
10 **הרשע"** (שם, נספח ו'). במסגרתו מתח ביקורת על מאמרו של המשיב, באומרו: **"... רק בשבוע**
11 **שעבר, פורסם מאמר של אחד, אורי קירשנבום יצהר, תחת הכותרת 'דין ג'ית כדין רפיח', באתר**
12 **'סרוגים' שכל כולו הצדקה לפוגרום הרצחני בכפר ג'ית. זהו. כבר אין בושה. הגזענות זוכה לבמה**
13 **בכל עליבותה...".**

14
15 10. באתר **"וואלה"** פורסמה ביום 22.8.2024 ידיעה מאת מר דוד ורטהיים ומר אראל סג"ל,
16 שכותרתה **"אחרי שתמך בטרור יהודי, כותב המאמר מגיב: 'השיח פה צבוע'"** (שם, נספח ז), אשר
17 כללה את דברי המשיב בתכנית רדיו. כמתואר שם, המשיב אמר כי אינו חוזר בו מהדברים שפרסם
18 במאמרו. על-פי ציטוטי דברי המשיב, הוא חזר על עיקרי דבריו במאמרו, טען כי השיח המגנה את
19 האירועים בכפר ג'ית ובעיקר הגינויים שנשמעו מפי אנשי הימין, הוא **"מאוד צבוע"**.

20

21 - הפרסום של המבקש שבעניינו הוגשה התביעה

22

23 11. ביום 19.8.2026 פרסם המבקש פוסט בחשבון שלו ברשת פייסבוק, המשתף את המאמר של
24 המשיב כפי שפורסם באתר סרוגים ומצרף אותו (נספח א' של כתב התביעה). בפרסום כתב המבקש
25 את הדברים הבאים:

26

27 **"תלמידו הנאמן של מר אלפרד רוזנברג העונה לשם אורי קירשנבום יצהר קורא למעשי**
28 **רצח של ילדים. אין ככל הנראה גבול לשפלות הברברית של חסידי החמאס היהודי. נראה**
29 **שיש כעת תחרות קשה בין תומכי החמאס היהודיים מי יצליח לאמץ מהר יותר את**
30 **האידיאולוגיה הנאצית. המערכת המשפטית ככל הנראה לא מסוגלת לרסן את**
31 **החמאסניקים היהודיים המרעילים את מדינת ישראל. אולי נאשפו את המלומד בשדה**
32 **תימן? האם מעשה סדום בעכוזו של מר קירשנבום יסייע לו להשתחרר מן התאוה**
33 **הפרברטית לרצוח ילדים? אתמהה".**

34

35 בתמצית נאמר כי אלפרד ארנסט רוזנברג היה אידיאולוג נאצי ונחשב למי שהיה ממפיצי
36 האידיאולוגיה של המשטר הנאצי. הוא הורשע במשפטי נירנברג בפשעים נגד האנושות ובפשע

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

השמדת עם, נדון למוות והוצא להורג בשנת 1946. בכל הנוגע לסיפת הפרסום, הדברים רומזים לאירוע שהיה בתקופת הפרסום, שעניינו חשדות כלפי חיילים ששירתו בבית המעצר 'שדה תימן', שבו הוחזקו מחבלי חמאס ועצירים מעזה, שלפיהם הם פגעו בעציר בכך שעל-פי החשד, עשו את אותו מעשה סדום שנזכר בפרסום.

תמצית טענות הצדדים במסגרת התביעה שנדונה בבית המשפט קמא

- כתב התביעה

12. תביעת המשיב הוגשה ביום 14.5.2025 כתביעה קטנה והועמדה על סך 30,000 ₪. המשיב עמד בתמצית על חלקו של אלפרד רוזנברג במשטר הנאצי, העמדתו לדין במשפטי נירנברג, הרשתות בפשעים נגד האנושות ובפשע השמדת עם והעובדה שהוא נדון למוות. כן נטען, כי סיפת הדברים בפרסום רומזת לחשד שלפיו חיילי צה"ל ששירתו בבסיס 'שדה תימן' הכניסו חפץ לפי הטבעת של מחבל שנכלא שם.

על יסוד העובדות שנאמרו בפרסום ואלו שנרמזו כאמור, נטען כי כבר נקבע בשורה של פסקי-דין כי השוואת יהודי לנאצי עולה כדי לשון הרע, כפי שאף נקבע בעניין רע"א 10520/03 **בן גביר נ' דנקנר** (12.11.2006) (להלן – **עניין בן גביר**) ובפסיקה נוספת, לרבות פסיקה רבה מהעת האחרונה. בנסיבות הנדונות נטען, כי המבקש לא הסתפק בהשוואה אל גרמניה הנאצית, אלא השווה את המשיב גם אל ארגון הטרור חמאס, אשר פעיליו "**חדרו לישראל, אנסו ושחטו אנשים, נשים וטף תוך צהלות שמחה, ללא כל התגרות ותואנה נגד קורבנותיהם האומללים**".

כמו כן נטען כי סיפת דבריו של המבקש בפרסום עולה כדי הטרדה מינית. המשיב הוסיף כי בדיקת פרסומים נוספים של המבקש מעלה כי הוא נוהג לכתוב פרסומים מבזים ומשתלחים כפי שעולה ממספר דוגמאות שאליו הפנה (נספח ד' של כתב התביעה). כמו כן נטען, כי ישנה חומרה יתירה בפרסום מאחר שלפי טענת המשיב, המבקש הוא פרופסור בעל מעגל השפעה אשר נוהג להציג חלקים באוכלוסייה כפושעי מלחמה נאצים.

- כתב ההגנה

13. כתב ההגנה מטעם המבקש הוגש (לאחר ארכה) ביום 8.10.2025. המבקש טען כי הפרסום היה בתגובה ל"**מאמר בזוי, גזעני ובעל תוכן מחריד**" שפרסם המשיב ועמד על עיקרי המאמר. נטען כי הפרסום היה בתגובה למאמר וכי עומדת למבקש הגנת תום הלב בעניין הבעת דעה, המעוגנת בסעיף 15(4) בחוק איסור לשון הרע ולחלופין, הגנת אמת בפרסום, הקבועה בסעיף 14 בחוק.

המבקש תיאר את הרקע העובדתי למאמרו של המשיב ובכלל זה, תיאור האירועים בכפר ג'ית שבשומרון, את הגינויים לאותם אירועים, את עיקרי מאמרו של המשיב וכן תיאור עיקרי הביקורות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

שפורסמו בתקשורת על מאמרו, שעיקריהם פורטו לעיל. המבקש הוסיף כי קריאותיו של המשיב
במאמרו לפגיעה מכוונת בתושבי יהודה ושומרון אשר אינם מעורבים בלחימה היא קריאה לביצוע
פשע מלחמה. עוד הוסיף, כי לא אחת הודגשה בפסיקת בית המשפט העליון החובה מכוח הדין
הבינלאומי המינהגי וההסכמי להבחין בין מי שמעורב באופן ישיר בלחימה לבין מי שאינו מעורב
והזכאי להגנה וכי פגיעה מכוונת באותם אזרחים עולה כדי פשע מלחמה.

14. בעניין הטענה כי בפרסום הושווה המשיב ל"נאצי", נטען כי המשיב לא דייק בטענתו,
מאחר שנאמר כי מאמרו מלמד על "תחרות... מי יצליח לאמץ מהר יותר את האידיאולוגיה
הנאצית". נטען אפוא, כי אין מדובר בשימוש במילה זו כגידוף או כתיאור עובדתי, אלא באנלוגיה
היסטורית לגיטימית שעניינה העמדות שהציג המשיב והפטרונות שהציע. בנסיבות אלו נטען כי
בהצעותיו של המשיב ישנה קרבה מסוכנת לאופן שבו תפסה גרמניה הנאצית את הדרכים הראויות
לטיפול באוכלוסייה אזרחית ולאידאולוגיה אשר הנחתה אותה. לתמיכה בטענות אלו צירף
המבקש את חוות-דעתו של פרופ' עמוס גולדברג מהחוג להיסטוריה של עם ישראל באוניברסיטה
העברית, מומחה בחקר השואה וזכרה (נספח ח' של כתב ההגנה).

נטען כי הפרסום כולל באופן מובהק הבעת דעה באמצעות אנלוגיה היסטורית. עוד נטען כי אלפרד
רוזנברג הוצא להורג בשנת 1946, כך שהקורא הסביר מבין כי האמירה שהמשיב הוא תלמידו, אינה
תיאור עובדתי, אלא אמירה המצביעה על קווי דמיון אידיאולוגיים. כן נטען, כי שאר תנאי ההגנה
הקבועה בסעיף 15(4) מתקיימים שכן, הפרסום מתבסס על פרסום מאמרו של המשיב ומתקיימת
זיקה מספקת בין הפרסום לבין הדעה של המבקש אשר הובעה בתום לב. בעניין תום הלב נטען כי
המבקש, בדומה לאחרים שביקרו את מאמרו של המשיב, הזדעזע מהתפיסות שהוא הביע במאמרו,
אשר כללו תפיסות אלימות וגזעניות ולא רק אדישות כלפי פגיעה בחפים מפשע, אלא קריאה לפגיעה
בהם ובפועל, קריאה לביצוע פשעי מלחמה ומעשים שאף הצבא הגדיר כמעשיי טרור. המשיב הוסיף
כי אמנם נקט לשון חריפה, אך חריפות המילים הייתה ביחס ישיר לנסיבות ולאיירועי הפרעות
שכאמור, הוגדרו כמעשיי טרור.

המבקש הוסיף כי הפרסום הוא בגדר הבעת דעה בקשר להתנהגות המשיב "בקשר לעניין ציבורי"
או בעניין "דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות". כמו כן נטען, כי הפסיקה
שאליה הפנה המבקש בעניין שימוש בביטוי "נאצי" אינה רלוונטית, מאחר שרובה עסקה בביטוי
זה כביטוי גינוי בין השאר, כלפי גורמים שקראו להתחסן נגד נגיף קורונה. לעומת זאת נטען, כי לא
אחת נפסק כי אין בעצם ההשוואה לנאצים כדי בהכרח לשלול את הגנת תום הלב מפרסום דיבתי.

15. בעניין הגנת אמת בפרסום הקבועה בסעיף 14 בחוק, נטען כי לנוכח האמור בחוות-דעתו של
פרופ' גולדברג, יש קבוע כי דובר בפרסום שהוא אמת וכי היה בו עניין ציבורי.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

המבקש הוסיף וטען כי יש לדחות את הטענה כי הפרסום עולה כדי הטרדה מינית. כאמור לעיל, טענה זו נדחתה בפסק-דינו של בית המשפט קמא. בתמצית נאמר, כי לעניין זה נטען כי דובר בתגובה לקריאת המשיב במאמרו לנהוג בפלסטינים חפים מפשע כפי שנוהגים בטרוריסטים.

פסק-דינו של בית המשפט קמא

16. בהסכמת הצדדים פסק הדין ניתן על יסוד החומר הכתוב שהוגש מטעמים, בלי שהתקיים דיון (על-פי תקנה 13(ג) בתקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), תשל"ז-1976). במסגרתו וכאמור, תביעת המשיב הנסמכת על עילת לשון הרע התקבלה ואילו התביעה כי דובר גם בהטרדה מינית נדחתה.

17. בפסק הדין קבע בית המשפט קמא כי הפרסום של המבקש אינו כולל רק קללות וגידופים, אלא כי דובר בלשון הרע אשר נועד לפגוע במשיב, לבזותו ולהשפילו. בית המשפט קמא הפנה בין השאר לקביעות בפסק הדין בעניין **בן גביר**, כי עצם הכינוי "**נאצי**" עולה כדי לשון הרע. כמו כן קבע, כי השימוש "**בכינויים 'עוקפים' המכוונים לאותה משמעות**" אינו משנה מהעובדה שבפועל נקט המבקש לשון חמורה ופוגענית הנתפסת בעיני האדם הסביר כשימוש בכינוי נאצי. עוד נקבע כי הדברים נכונים גם בכל הנוגע לשאר הביטויים דוגמת "**חמאס יהודי**", בהיותם יוצרים תמונה קשה וקיצונית שלפיה למשיב תכונות המאמצות את האידאולוגיה הנאצית, השוואתו לחמאס, ואף הצגתו כמי שיש להרחיקו מהחברה. נקבע כי יש לראות את התמונה המלאה היוצרת דמוניזציה קשה של המשיב והשוואתו אל השפלים שבצוררי העם היהודי והאנושות תוך ניסיון לשכנע את הקורא כי מדובר באדם פסול שיש להרחיקו מהציבור.

18. בית המשפט קמא דחה את טענת המבקש בעניין הגנת אמת בפרסום (סעיף 14 בחוק). נקבע כי לא ניתן להסתמך על חוות-דעתו של פרופ' גולדברג שלפיה מרכיבים במשנתו של המשיב חופפים מרכיבים בתפיסותיה של גרמניה הנאצית. שכן, המבחן הוא אובייקטיבי כפי שאדם סביר היה מבין את הדברים, בשונה מהאופן שבו היסטוריון מבין זאת. לפיכך נקבע כי "**כאשר מייחסים אידיאולוגיה נאצית למאן שהוא, האדם הסביר מבין כי מדובר בייחוס של 'תורת הגזע' ולא בתורת הלחימה של גרמניה הנאצית במהלך מלחמת העולם השנייה, ולפיכך אינני מקבלת את טענתו של הנתבע בהקשר זה. הדברים מקבלים משנה תוקף כאשר מדובר בפוסט ברשת חברתית**".

עוד נקבע, כי אפילו התקבלה הטענה לעניין ביסוס האידאולוגיה הנאצית, לא היה בכך כדי לסייע למבקש מהטעם שהוא לא ביסס הגנה לגבי שאר האמירות בפרסום.

19. בדומה נדחתה גם טענת ההגנה כי דובר בפרסום בתום לב שעניינו הבעת דעה (סעיף 15(4) בחוק). נקבע כי אמנם יש לקבל את טענת המבקש כי התכוון להביע עמדה בקשר לעניין ציבורי, אך אין לקבל את טענתו כי עשה כן בתום לב וכי עצם הסגנון שננקט מצביע על חוסר תום לב.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

1
2 עוד נקבע, כי מתקיימת חזקת תום לב הקבועה בסעיף 16(ב) בחוק. נקבע כי המבקש יודע כי
3 ייחוס אידיאולוגיה נאצית למשיב ותיאורו כחמאס יהודי אינם אמת, אף שהוא סבור כי עמדותיו
4 קיצוניות. לפיכך נקבע כי קמה החזקה הקבועה בסעיף 16(ב)(1) בחוק שעניינה פרסום שאינו אמת
5 בעוד המפרסם לא האמין באמיתותו. כך גם מתקיימת החזקה הקבועה בסעיף 16(ב)(2), שעניינה
6 פרסום שאינו אמת אשר פורסם בלי שננקטו אמצעים סבירים כדי להיווכח אם הפרסום אמת. עוד
7 נקבע כי קמה החזקה הקבועה בסעיף 16(ב)(3) בחוק, שעניינה בכך שהמפרסם "נתכוון... לפגוע
8 במידה גדולה משהייתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15". זאת משנקבע כי
9 המבקש יכול היה להסביר את עמדתו באופן ענייני וברור, אך הוא בחר "לתקוף את התובע באופן
10 אישי, קשה, מכפיש ופוגעני", כך שמטרת הפרסום הייתה פגיעה כאמור בסעיף זה.

11
12 20. לבסוף בחן בית המשפט קמא מספר פסקי דין של בתי משפט השלום מהעת האחרונה
13 שבהם נפסק פיצוי בשל הוצאת לשון הרע תוך שימוש בכינויים דוגמת "נאצי" ו"חמאס". בהתאם
14 לסכומי הפיצויים שמצא כי נהוג לפסוק ובהתחשב במספר החברים בדף הפייסבוק של המבקש (כ-
15 4,900), סכום הפיצוי הועמד על סך 20,000 ₪ בתוספת הוצאות משפט בסך 500 ₪.

16
17 **בקשת רשות הערעור ותשובת המשיב**

18
19 21. בקשת רשות הערעור ארוכה ומקיפה (לנוכח אופן הדפסתה, היא אף חורגת בהיקפה הרבה
20 מעבר לקבוע בתקנות), ולפיכך נביא רק את עיקרי הדברים.

21
22 המבקש חזר על עיקרי טענותיו בבית המשפט קמא וטען כי הפרסום הוא בגדר הבעת דעה בעניין
23 מאמרו של המשיב אשר בגדרו הוא נקט עמדה, גם אם בלשון חריפה, בעניין ציבורי. לפיכך נטען כי
24 עומדת לו הגנת הבעת דעה על-פי סעיף 15(4) בחוק. כמו כן טען לראשונה, טענה שלא נטענה בבית
25 המשפט קמא, כי הפרסום אף היה בגדר הבעת דעה לפי סעיף 15(6) בחוק, בהיותו משום הבעת דעה
26 על פעולה שעשה המשיב בפומבי.

27
28 המבקש הדגיש כי אף בית המשפט קמא קבע כי דובר בהבעת דעה, אך לטענתו, שגיאתו נעוצה הן
29 בהתעלמותו ממאמרו של המשיב ומכך שהפרסום נכתב בתגובה לכך, הן בקביעותיו כי מתקיימות
30 הוראות סעיף 16(ב) בחוק שלפיהן נשללה חזקת תום לבו של המבקש. בעניין הקביעה כי התקיימו
31 הוראות סעיף 16(ב)(1) ו-2) נטען כי מאחר שדובר בהבעת דעה, הרי שבית המשפט קמא שגה
32 בקביעותיו כי הפרסום לא היה אמת. שכן, אם מדובר בהבעת דעה, לא ניתן לסווג את הדברים
33 כאמת או שקר. כן נטען, כי תוכן הפרסום לא נועד לבטא תיאור עובדתי שניתן לבחון אם הוא בגדר
34 אמת או שקר, אלא דובר באנלוגיות שנועדו לשקף את בקורתו של המבקש כלפי עמדותיו של
35 המשיב, אשר לשיטת המבקש הן בעלות קרבה לאידיאולוגיה הנאצית.

36

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

1 עוד נטען, כי בית המשפט קמא שגה אף בהחלת החזקה הקבועה בסעיף 16(ב) (3) ובקביעותיו כי
2 דובר בפרסום מתוך כוונה לפגוע במשיב באופן אישי. נטען כי לא דובר בתקיפה אישית אלא בתקיפת
3 עמדותיו של המשיב; כי אין בשימוש בלשון בוטה או לא מנומסת כדי בהכרח לבסס חזקת חוסר
4 תום לב; וכי בכל מקרה, לא ניתן היה לבחון את הדברים תוך התעלמות ממאמרו של המשיב, כפי
5 שנעשה בפסק-דינו של בית המשפט קמא.

6
7 בכל הנוגע לטענת אמת בפרסום (סעיף 14 בחוק), חזר המבקש והדגיש כי מלכתחילה טענתו היא כי
8 הפרסום היה בגדר הבעת דעה ולפיכך לא ניתן לבחון אם דובר באמת או שקר. אולם אם ייקבע כי
9 דובר בפרסום הכולל טענות עובדתיות, כי אז לשיטתו, חלה הגנת אמת בפרסום וזאת משהוכח,
10 באמצעות חוות-דעתו של היסטוריון, כי עמדותיו של המשיב במאמרו חופפות רכיבים רבים
11 באידיאולוגיה הנאצית. לטענתו, בית המשפט קמא שגה בקביעתו כי האדם הסביר מבין כי הכוונה
12 היא רק לתורת הגזע. כך בעוד שהאידיאולוגיה הנאצית כללה הרג חפים מפשע, פגיעה באוכלוסייה
13 אזרחית לצרכי הרתעה, פשעי מלחמה וענישה קולקטיבית המבוססת על מוצא לאומי. כן נטען, כי
14 בציבור הישראלי השימוש בביטוי "נאצי" מכוון לעתים רבות גם כלפי טרוריסטים, תומכי טרור
15 ופגיעה ללא הבחנה באוכלוסייה אזרחית על בסיס לאומי ולא רק כלפי מי שתומך בתורת הגזע.

16
17 לבסוף נטען, כי אפילו תידחה בקשת רשות הערעור, הרי שיש להתערב בסכום הפיצוי שנפסק.

18
19 22. בתשובתו טען המשיב כי יש לדחות את בקשת רשות הערעור וכי אין מקום להתערב בפסק-
20 דינו של בית המשפט קמא. בתמצית, נטען כי מלכתחילה היה מקום לקבל את התביעה גם בשל
21 ההטרדה המינית הנטענת, אך המשיב בחר שלא לערער על כך. עוד נטען כי המקרה הנדון אינו נמנה
22 עם המקרים החריגים המצדיקים התערבות בפסק-דין של בית המשפט לתביעות קטנות.

23
24 לגופם של דברים טען המשיב בין השאר, כי כפי שנקבע בעניין **בן גביר** ובפסיקה רבה נוספת, השימוש
25 בביטוי "נאצי" הוא בגדר לשון הרע המצדיק פסיקת פיצויים. כן נטען, כי אף הטענה כי השימוש
26 בביטוי זה הוא בגדר הבעת דעה כלפי מי שנקט עמדות גזעניות נדחתה באותו עניין. עוד נטען כי
27 בניגוד לאופן שבו המבקש מנסה להציג את הדברים, הפרסום לא היה בגדר הבעת דעה מנומקת תוך
28 הסברת האנלוגיה שהוא בחר לעשות, אלא "**ביב שופכין**", קביעות נחרצות ובוטות, לרבות השוואת
29 המשיב לתלמידיו של הוגה האידיאולוגיה הנאצית. כך נטען בתשובתו (פסקה 14):

30
31 **"לא מאמר דעה מנומק או הנמקה על חשיבות האנלוגיה בין תפיסות קיצון לבין תהליכים**
32 **שהניעו את גלגלי השיניים בגרמניה של שנות ה-30, כי אז ניתן היה אולי להעלות על**
33 **הדעת כי הדברים מוגנים ואינם מחייבים את פיצוי המשיב, אלא קביעה נחרצת, השוואה**
34 **ישירה ל'נאצים' ואף זאת לא לאחרון החיילים ברייך השלישי כי אם ל'תלמידו הנאמן של**
35 **אלפרד רוזנברג', הלא הוא מהוגי האידיאולוגיה הנאצית, ממחוללי השואה ורעיון**

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

האימים של הפתרון הסופי, ומבכירי המשטר הנאצי, אליו השווה המבקש את המשיב
בעזות פניו" (ההדגשה במקור).

המשיב נדרש אל פסקי הדין שאליהם הפנה המבקש, אבחן אותם והפנה אל פסיקה נוספת, אשר
לשיטתו סותרת את טענותיו של המבקש. כן הוסיף וטען, כי אפילו יימצא כי נפלו שגיאות
בקביעותיו של בית המשפט קמא, בכל מקרה אין מקום להתערב בפסק-דינו ובתוצאתו. זאת בין
השאר, מהטעם שמדובר בפסק-דין המתיישב עם פסקי-דין רבים אשר בגדרם נקבע כי עצם השימוש
בביטוי "נאצי" עולה כדי לשון הרע המזכה בפיצויים.

המשיב הוסיף והשיב לטענותיו של המבקש הנסמכות על תוכן מאמרו. לטענתו, מהמאמר אין ללמוד
כי המשיב הוא גזען ואף אין במאמר תמיכה בטרור או קריאה לאללימות. לטענתו, דבריו כלפי
האוכלוסייה הפלסטינית ביהודה ושומרון אינה נובעת מנקודת מוצא אתנית, אלא לנוכח פרסומים
גלויים והכרת השטח, לרבות פרסום בדבר תמיכת אותה אוכלוסייה במעשיי הטבח הנוראיים בטבח
שבעה באוקטובר.

המשיב הוסיף כי סגנונו של המבקש בפרסום הנדון תוך שימוש בביטוי "נאצי" אינו נדיר בכתיבתו
ברשת החברתית, כפי שהראה בדוגמאות שהציג ואשר צורפו אל כתב התביעה (שם, נספח ד'). לבסוף
נטען כי יש לדחות את בקשת רשות הערעור וכי אין להתערב גם בסכום הפיצוי שנפסק.

דיון והכרעה

23. לאחר עיון בדברים נמצא כי ניתן לדון בבקשת רשות הערעור כאילו ניתנה רשות ערעור
והוגש ערעור לפי הרשות שניתנה, כי ניתן לדון בערעור על יסוד החומר הכתוב (על-פי תקנה 149(2)(ב)
ותקנה 138(א)(5) בתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018), וכן כי יש לקבל את הערעור בחלקו.

24. מחלוקות הצדדים מתמקדות בעיקר בשאלה אם עצם הבחירה בדימויים מהמשטר הנאצי
במסגרת הפרסום ואם שימוש בביטוי "נאצי" או "חמאס", שוללים את האפשרות ליהנות מהגנת
תום הלב בהבעת דעה. מעבר לכך, דומה כי אין מחלוקת על כך שהפרסום היה בגדר הבעת דעה על
מאמרו של המשיב. לפיכך המחלוקת היא בעיקרה בשאלה, אם לנוכח תוכנו של הפרסום עומדת
למבקש הגנת תום הלב הקבועה בסעיף 15(4) בחוק איסור לשון הרע, שעניינה בין השאר, "הבעת
דעה... בקשר לעניין ציבורי". מכאן גם השאלה אם המבקש הוכיח כי מתקיימת חזקת תום לב
הקבועה בסעיף 16(א) בחוק ואם הוכחה חזקת חוסר תום לב הקבועה בסעיף 16(ב).

25. את הפרסום ואת תוכנו יש לבחון כפרסום אשר נכתב בתגובה למאמרו של המשיב, "דין
גית כדין רפיח", שפורסם באתר "סרוגים". המאמר צורף וקושר אל הפרסום, כך שכל מי שראה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

את הפרסום בדף הפייסבוק של המבקש גם ראה את כותרת המאמר, את כותרת המשנה ואת הקישור אליו. ממילא לא יכול היה להיות ספק כי מדובר בפרסום הנוקט עמדה בעניין המאמר.

כמתואר לעיל, המשיב כתב את המאמר בתגובה לגינויים שפרסמו אנשי ציבור ופוליטיקאים לאירוע **"הפרעות בכפר ג'ית"**, אשר כאמור בתחקיר צה"ל, היה **"אירוע טרור חמור ביותר של ישראלים שיצאו לפגוע באופן מכוון בתושבי הכפר ג'ית"**. על-פי ממצאי התחקיר, במהלך האירוע נכנסו כמאה ישראלים רעולי פנים אל הכפר ג'ית בשומרון, הציתו כלי רכב ומבנים, יידו אבנים והשליכו בקבוקי תבערה. עוד תואר בתחקיר, כי כוחות צה"ל **"חילצו וסייעו למשפחות הפלסטינאיות, בהם נשים וילדים, להימלט ממבנים בוערים"**, פלסטיני אחד נהרג מידי ואחר נפצע.

במאמרו ביקר המשיב את אלו שהזדעזעו מהפרעות בכפר ג'ית וטען כי אין הצדקה להבחנה בין רצועת עזה (רפיח) לבין יהודה ושומרון (ג'ית) וכי **"כולם רוצים לשחוט אותנו עם נשינו וילדינו"**. לטענתו, לא ברור כיצד אלו שמפגינים אדישות כלפי הרג ילדים בעזה, מזדעקים מהצתת רכב בשומרון, עוסקים בקרירות ב"יום שאחרי" ועוסקים בשאלה איך להימנע מפגיעה באוכלוסייה חפה מפשע בעזה. כך, תוך טענה כי מדובר ב"חיות אדם שישמחו לשחוט אותנו ברגע שרק ישרקו להם". המשיב הוסיף כי **"הפתרון היעיל היחידי נגד הטרור הפלסטיני הרצחני הוא הרתעה כואבת וקיצונית של האוכלוסייה התומכת שלו"**, בעוד שחיסול מחבלים לבדו, חסר משמעות. לטענתו, כדי למנוע גידול מחבלים, יש לפעול כך שאותה אוכלוסייה תרגיש את **"נחת זרועם של היהודים"**. המשיב טען כי **"צה"ל הפציץ תקופה מסוימת בעזה בצורה כמעט חסרת הבחנה בניינים ורבי קומות, בידיעה מוחלטת שייהרגו המוני ילדים ואימהות"**. זאת כאמור בהמשך הדברים, מתוך **"הבנה פשוטה שהאוכלוסייה הפלסטינית בעזה... צריכה לחטוף מהלומה שהיא לא תשכח"** וכי כך יש לנהוג גם באוכלוסייה הפלסטינית ביהודה ושומרון. לפיכך המשיב הסביר כי אמנם הוא עצמו לא יעבור על החוק, אך אין לבקר את אותם צעירים שעשו את אותן פעולות בג'ית ואף ביקר בחריפות אל אלו שגיננו את אותם פורעים.

על-פי טענת המבקש, בדומה לאחרים אשר ביקרו בחריפות את המשיב ואת מאמרו, אף הוא ראה בכך מאמר התומך בטרור ובפגיעה מכוונת באוכלוסייה אזרחית, הכולל דברי הסתה וגזענות.

26. על רקע הדברים האמורים ומאחר שהפרסום היה בתגובה למאמרו של המשיב, על בחינת הפרסום להיעשות בשים לב להיותו בגדר הבעת דעה בתגובה לדברי המשיב במאמרו (עניין חוזה חדש, פסקה 39).

השאלה הראשונה היא אם כן, אם הביטויים שנכללים בפרסום הם בגדר לשון הרע. בכלל זה בין השאר, האמירה כי המשיב הוא **"תלמידו של אלפרד רוזנברג"** וכן שימוש חוזר בביטויים המשווים את המשיב אל תומכי **"אידיאולוגיה נאצית"**, **"חסידי החמאס היהודי"**, **"תומכי החמאס**

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

1 היהודיים", "החמאסניקים היהודיים המרעילים את מדינת ישראל" או כבעל "תאווה פרברטית
2 לרצוח ילדים".

3
4 השאלה השנייה היא אם הפרסום יכול ליהנות מהגנת הבעת דעה בתום לב.

5
6 27. ככלל, מקובלת עליי טענת המבקש כי אין בעצם השימוש בביטוי "נאצי" ודומיו בהכרח
7 משום לשון הרע.

8
9 אכן, לא אחת נמתחה ביקורת קשה ומוצדקת על עצם השימוש בביטוי "נאצי" ודומיו ואף נקבע כי
10 ככלל, יש בשימוש בביטוי זה משום לשון הרע (עניין בן גביר). עם זאת, גם נקבע לעניין ביטויים אלו
11 כי לא יהיה זה נכון לקבוע קביעה גורפת כי השימוש בהם אסור או כי עצם השימוש בהם שולל את
12 הגנת תום הלב. שכן, לא מן הנמנע כי הגבלת השימוש בביטוי זה וקביעה כי כל שימוש בו עולה כדי
13 לשון הרע, תשלול את האפשרות לקיים דיון ציבורי בתופעות דומות. לפיכך נקבע כי אין לשלול
14 מראש הגנה העשויה לעמוד למפרסם המשתמש בביטויים אלו וכי נדרשת בחינה פרטנית של
15 השאלה אם עומדת למפרסם חזקת תום הלב על-פי סעיף 16(א) בחוק או אם תום לבו נשלל בהתאם
16 להוראת סעיף 16(ב). כך נקבע בעניין זה בפסק דינה של כבוד השופטת ע' ארבל בעניין רע"א 2572/04
17 פריג' נ' כל הזמן (16.6.2008) (פסקאות 20-23) (להלן – עניין פריג') :

18
19 "איני סבורה כי ההשוואה שנעשתה במאמר היא השוואה לנאצים ממש, אך עיקרם של
20 דברים הוא כי איני סבורה כי ניתן לקבל את טענת המבקש לפיה עצם ההשוואה לנאצים
21 ולדומיהם שוללת את הגנת תום הלב מפרסום דיבתי. זאת, הגם שכשלעצמי אני סבורה
22 כי המקום להשוואות מעין אלה בשיח הציבורי הוא תחום ומוגדר היטב. הכל, כפי
23 שיובהר.

24
25 ...

26
27 על-כן, דומני כי לא יהא זה נכון לקבוע מראש קביעה כללית ולפיה קיים סוג של ביטויים
28 או פרסומים שאין לו כל מקום בשיח הציבורי ושהשימוש בו הינו למעשה אסור. קביעה
29 שכזו, במדינה דמוקרטית, אינה יכולה לדור לצד הערך של חופש הביטוי.

30
31 אוסיף כי איסור גורף על עריכת כל השוואה או אזכור הקשורים לשלטון והנאצי
32 ולאידאולוגיה הנאצית יש עמו קושי נוסף, עליו עומדים המשיבים בטיעוניהם. עליית
33 התנועה הנאציונל - סוציאליסטית לשלטון בגרמניה, השלטון הנאצי והאידאולוגיה שלו,
34 שואת היהודים ואירועים אחרים הנוגעים לתקופת מלחמת העולם השנייה ולתקופה
35 שקדמה לה, הם כולם נושאים בעלי היבטים היסטוריים, חברתיים, מדיניים, ואחרים
36 רבי משמעות. מדובר בתופעה שאין – ויש לקוות שלא יהיו לה – אח ורע.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

1
2 ההיסטוריה הכאובה של עמנו, הפצעים העמוקים, שגם היום עודם שותתי דם, הם כאלה
3 המביאים לכך שהשימוש בביטויים הקשורים לאידיאולוגיה ולמשטר הנאצי יהיו
4 בעבורנו כמעט בכל הנסיבות בגדר הוצאת לשון הרע. אף על פי כן סבורני כי לא ניתן ולא
5 רצוי להפוך את המושגים מתקופה זו לחסינים מפני שימוש בשיח הציבורי ואין לשלול
6 מן השימוש בהן את הגנת החוק. מדוע? נגעים שתזרמו להיתכנותן של זוועות האתמול,
7 דוגמת הגזענות, הפיכת הדמוקרטיה כלי בידיו של מי שדוגל בחיסולה, שנאת מיעוטים,
8 כל אלה לא פסו וחלפו מן העולם. הסכנה שישבו וירימו ראשם בעינה עומדת. הגבלת
9 השימוש במונחים מאותם ימים חשוכים לא תאפשר דיון ציבורי רחב בתופעות שונות של
10 חיינו בהווה, היא לא תאפשר למידה מלקחי העבר ותשלול אמצעי חשוב לדיון ציבורי
11 בסוגיות חשובות ולגיבוש תפישות ודעות. לפיכך סבורני כי אין מקום להגבלת השיח
12 הציבורי באופן המוצע על ידי המבקש.

13
14 סיכומה של נקודה זו, הקביעה האם חוסה ההתבטאות הפוגענית בצל הגנת סעיף 15 לחוק
15 היא תלויה איזונים הנערכים בנסיבות כל מקרה. אין היא נגזרת מתוכן הביטוי כעומד
16 לעצמו ואין לשלול מקדמית את הגנת החוק מסוג מסוים של ביטויים בלא כל בחינה של
17 נסיבות הפרסום, מטרותיו, האופן בו הובן והתנאים בהם נעשה. דין טענתו של המבקש
18 כי עצם השימוש בהשוואה הקשורה בנאצים שולל מן המפרסם כל הגנה שיכול ועומדת
19 לו על פי התנאים הקבועים בחוק, להידחות אפוא" (ההדגשות אינן במקור).

20
21 28. אמנם, כפי שנקבע בעניין פריג', אין "איסור גורף על עריכת כל השוואה או אזכור
22 הקשורים לשלטון והנאצי ולאידאולוגיה הנאצית". ממילא גם אין איסור גורף על השוואה כזו אל
23 ארגון הטרור חמאס. אף המשיב עצמו לא חלק על כך וכאמור בטיעוניו שצוטטו לעיל, על-פי טענתו,
24 מה שהפך את הפרסום ללשון הרע נעוץ בסגנון המשתלח, בעוד שאילו דובר במאמר דעה מנומק, לא
25 מן המנע כי הייתה עומדת למבקש ההגנה שהוא טוען לקיומה.

26
27 לפיכך, חרף חומרת הדברים, עצם הבעת העמדה המבקשת להשוות בין דברי המשיב במאמרו
28 לעמדות אשר על-פי טענת המבקש מתיישבות עם האידאולוגיה הנאצית, אין בה כשלעצמה כדי
29 להפוך את הביקורת ללשון הרע. כפי שטען המבקש, לדידו עצם העמדה שעלתה ממאמרו של המשיב
30 שלפיה דינה של כל אוכלוסיית עזה, לרבות נשים וילדים הוא אחד, מתיישבת עם העמדה הנאצית
31 אשר כידוע, דנה למיתה חפים מפשע רק על בסיס מוצאם. בדומה, לשיטתו, עצם הצדקת הפרעות
32 בכפרי גיית, שכללו הצתת בתים ופגיעה באוכלוסייה ללא הבחנה, מצדיקה השוואה למעשיי החמאס.

33
34 אך נראה כי לא בביקורת זו של המבקש עסקה תביעת המשיב נגדו, אשר במסגרתה נטען כי המבקש
35 הוציא עליו לשון הרע. התביעה כוונה כלפי צבר הדברים, הבוטות שבה נכתבו, סגנונם הפוגעני
36 שאותו כינה המשיב "ביב שופכין" וכן בהשוואתו אל הגדולים שבשונאי ישראל הנאצים ואל הוגי

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

1 האידאולוגיה הנאצית, תוך אמירות כי המשיב הוא "חסיד חמאס", "תומך חמאס", בעל "תאווה
2 פרברטית לרצוח ילדים" וכדומה.

3
4 29. אכן, כפי שטען המבקש, לא אחת נקבע כי אמנם בית המשפט אינו מתערב בסגנון הפרסום,
5 אינו כופה את סגנונו או את טעמו ואמנם אף לשון בוטה, חריפה וקיצונית עשויה ליהנות מהגנת
6 תום הלב בהבעת דעה (ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ, פ"ד נח(3) 558 (2004), כבוד
7 השופט א' ריבלין, פסקה 4; ע"א 9462/04 מורדוב נ' ידיעות אחרונות בע"מ, פ"ד ס(4) (2005), כבוד
8 השופט א' ריבלין, פסקה 17 (להלן – עניין מורדוב); ע"פ 8735/96 ביטון נ' קופ, פ"ד נב(1) 19 (1998),
9 כבוד השופטת (כתוארה אז) ד' ביניש, פסקה 10; עניין חוזה חדש, פסקה 24).

10
11 עם זאת, בעת בחינת הדברים ובעת בחינת השאלה אם המפרסם נהנה מהגנת תום הלב, יש לבחון
12 את הפרסום בכללותו. אפילו נבחן כל ביטוי בנפרד, עדיין, "הפירוק חייב תמיד להיעשות בזהירות
13 ראויה תוך שימת לב גם למכלול. גם כאשר הדיון מתמקד בביטוי ספציפי, מצווה בית המשפט,
14 כדי לבחון אם מדובר בביטוי מלעז, לבחון את הפרסום בכללותו" (עניין מורדוב, פסקה 7).

15
16 לא זו בלבד, אלא לעתים הדברים נלמדים גם מההקשר ואף מעוצמתם. כאמור לעניין זה, "כידוע,
17 הקביעה כי פרסום מהווה הוצאת לשון הרע אינה נלמדת אך מן המילים הפוגעניות כעומדות
18 לעצמן, בפני עצמן. היא נלמדת בראש ובראשונה ממכלול הנסיבות שסבבו את הפרסום. לא
19 המילים לעצמן יוצרות את לשון הרע אלא הקונטקסט והנסיבות, המעניקים למסכת העובדות את
20 עוצמתה, את צבעיה, את טעמה וריחה. לא לחינם נקבע טיבו הדיכתי של הפרסום בהתאם למובן
21 הטבעי והרגיל של המילים, כמו-גם על פי הקשר הדברים" (עניין פריג, פסקה 22).

22
23 30. על רקע האמור, אף שהפרסום נהנה מהגנת הבעת דעה, אכן קשה לומר כי "הפרסום לא
24 חרג מתחום הסביר באותן נסיבות" (סעיף 16(א) (בחוק). בשל הבורות המוגזמת החוזרת על עצמה,
25 תוך אמירות קשות שלפיהן המשיב נמנה עם תלמידיו של הוגה האידאולוגיה הנאצית, חזרה שלוש
26 פעמים על היותו איש "החמאס היהודי" וכי הוא בעל "תאווה פרברטית לרצוח ילדים", הרי
27 שמדובר בפרסום אשר חרג מתחום הסביר.

28
29 אשר לחזקת חוסר תום הלב הקבועה בסעיף 16(ב), הרי שתחילה יש להעיר כי בניגוד לקביעת בית
30 המשפט קמא, להוראות סעיף 16(ב)(1) ו-2) אין רלוונטיות בנסיבות הנדונות. שכן חרף טענתו
31 החלופית של המבקש בדבר אמת בפרסום, בפועל לא הייתה מחלוקת על כך שדובר בפרסום אשר
32 כלל הבעת דעה בעניין מאמרו של המשיב ובעניין המשיב עצמו. ממילא לא היה מקום לבחינת
33 השאלה אם דובר בפרסום שאינו אמת ואשר המפרסם לא האמין באמיתותו (סעיף 16(ב)(1) (בחוק),
34 ואף לא לשאלה אם לפני הפרסום הוא נקט אמצעים כדי להיווכח אם מדובר באמת (סעיף 16(ב)(2)
35 (בחוק). עם זאת וכאמור, לנוכח ריבוי הביטויים הבוטים והקשים, קשה לשלול את העובדה שיש

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 26-05-4934 הראל נ' קירשנבום

באופן ניסוח הפרסום ובסגנונו כדי להצביע על כך שהמפרסם-המבקש "נתכוון... לפגוע במידה גדולה משהייתה סבירה להגנת הערכים המוגנים לפי סעיף 15".

31. חרף המסקנה האמורה, נמצא כי יש להתערב מעט בסכום הפיצויים. תכלית הפיצויים בתביעות לשון הרע ואופן קביעת שיעורם נדונו בהרחבה בפסק דינו של כבוד הנשיא א' ברק בעניין רע"א 4740/00 אמר נ' יוסף, נה(5) 510 (2001) (פסקאות 12-20). בין השאר נקבע לאמור (פסקה 17):

"בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע יתחשב בית-המשפט, בין היתר, בהיקף הפגיעה, במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, בכאב ובסבל שהיו מנת חלקו ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. הבחינה היא אינדיווידואלית. אין לקבוע 'תעריפים'. בכל מקרה יש להתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו, באמינותו, במידת פגיעתו ובהתנהגות הצדדים. אכן, התנהגותו של הניזוק לפני פרסום ולאחריו עשויה להוות אמצעי שבעזרתו ניתן לעמוד על נזקו. בדומה, התנהגותו של המזיק אף היא עשויה להשפיע על שיעור הנזק והערכתו" (ההדגשה אינה במקור).

כך למשל, בהתחשב בשיקולי התנהלות התובע שהפרסום נעשה בתגובה לאותה התנהלות, מצא בית המשפט בעניין **בן גביר** להעמיד את הפיצוי שנפסק לו על סך 1 ₪ בלבד (עמדת כבוד השופטת ע' ארבל, שהפכה לתוצאת פסק הדין). הדברים נומקו בכך שנקבע כי אכן, **"הדברים שהטיח המשיב במערער הם קשים ופוגעים. הם ננעצים כחץ מורעל בכבודו של אדם. יחד עם זאת, כאשר באים אנו לאמוד את הפגיעה בכבוד שבעטייה ייפסקו הפיצויים, לא ניתן להתעלם מכך שהמערער מוכר בציבור משך שנים רבות כמי שמזוהה עם עמדות גזעניות..."** (שם, פסקה 25).

אף בענייננו לא ניתן להתעלם ממאמרו של המשיב, מתוכנו ומהביקורות הקשות והרבות שהוטחו כלפיו, כפי שפורטו לעיל. אם ללמוד מתגובת ארגון "חוננו" (שעל-פי כתב התביעה, המשיב ראה עצמו נמנה עמו), כפי שהובאה לעיל, הרי שאף הוא התנער מהמשיב ומדבריו במאמרו. לפיכך חלף הסכום שנפסק בבית משפט השלום, המבקש ישלם למשיב פיצוי בסך 8,000 ₪.

32. הערעור מתקבל אפוא, בחלקו בלבד.

בנסיבות העניין אין צו להוצאות. העירבון יוחזר אל המבקש באמצעות באי-כוחו.

ניתן היום, י"ב באלול תשפ"ו, 25 באוגוסט 2026, בהיעדר הצדדים.

תמר בר-אשר, שופטת